

Scénář k rozhlasové reportáži – ZŠ Lyčkovo náměstí – John Bok, muž, který zůstal sám sebou

John Bok se narodil mamince Angličance, letecké mechanice která se během války zamilovala do českého letce sloužícího v RAF a po válce ho následovala do jeho vlasti. Už jako kluk se zastával těch, kterým bylo ukřivděno. Tento svůj charakteristický rys nevnímá jako svou zásluhu, ale jako něco, k čemu byl vychován. S úsměvem o sobě říká, že je odmalička pes obranář.

... já se většinou rval, a to mi zůstalo do dneška, za slabší. Takže když nějaký děti šikanovaly nějaký dítě, to dělají vždycky primitivní a špatně vychovaní děti, tak jsem se jich zastal, tak jsem se byl schopen porvat, přestože jsem byl drobný a útlonkej.

Už jako chlapec zažíval stíhání komunistickým režimem. Oba jeho rodiče, otec, západní letec, maminka Angličanka byli sledováni StB. Rodiče se museli často stěhovat, získávali jen těžkou práci. Maminka – klavíristka a pěvkyně, pracovala jako traktoristka, nebo zdravotní sestra na tzv. tuberárně, kde se léčili pacienti s tuberkulózou.

Johna Boka ovlivnila také jeho anglická babička, která uměla jen pár slov česky. Těžce nesla to, jak komunisté zacházejí s její dcerou. Pan Bok vzpomíná na vtípnou historku, kdy estébáci stáli před jejich bytem a babička ho požádala, aby napsal na papír „jděte po prdele“.

...Najednou se ozval hroznej řev, my prostě přes kuchyň jsme se vyhrnuli do předsíně. Moje babička stála v těch otevřených dveřích na tu chodbu, na schodiště a držela ten pytlík takhle. Tam řvali smíchy dva estébáci. Oni místo toho aby se naštváli, tak je úplně odbourala. Takhle ostentativně tam tahle anglická dáma držela ten pytlík. Protože jí to štválo, že otravují její dceru pořád. Nikdy si na ni netroufily, to byl takový malý zázrak, To je moje osobní zkušenost, když se člověk začne chovat svobodně, zdánlivě nelogicky, jako proti zdravému rozumu – máte se bát, jde vám o život. Překročíte logiku, mají vás za blázna.

K úctě ke svobodě vedl své děti a nyní svého vnuka Šimona, kterého učí, že svoboda je vždycky jenom v nás a že je důležité řídit se nejen rozumem, ale i srdcem. John Bok, jako disident hájil před zvůli režimu nejen sebe a svou rodinu, ale i své přátele.

John Bok byl několikrát zatčen a držen v cele předběžného zadržení. Některá zatýkání byla velmi dramatická.

Zažila si to i naše Kristýnka, protože když jsem ji vedl tady do školy, do které chodíte, do první třídy (ZŠ Lyčkovo náměstí), zažila, že mě zatýkali na ulici, když jsem s ní vyšel. Takže takhle malá holčička, která žila ve svém světě – my jsme ji nezatěžovali nějakým tím režimem, to se nemá. Rodiče by měli dětem vytvářet to, že je krásnej život a krásnej svět, což jsme se snažili, takže v té hrozně době, kdy se děly ty hrůzy, my jsme byli šťastná rodina...

Přestože mu komunisté znemožnili studovat, je John Bok vzdělaným a sečtělým člověkem, který nasbíral mnoho zkušeností a znalostí. Ke vzdělání vedl své dnes úspěšné děti, které učil se pořádně dívat na svět a podporovat svůj talent úsilím a prací. Spolupodílel se na vydání několika knih, je také autorem sbírky básní.

John Bok stále pomáhá lidem, kteří zažívají bezpráví. V roce 1994 stál u zrodu sdružení Šalamoun – Spolku na podporu nezávislé justice v ČR, který pomáhá lidem, kteří se nedočkali spravedlnosti u soudu.

A co dodávalo Johnu Bokovi sílu v boji za spravedlnost?

Něco geneticky, tak jako můj táta. Něco, co je v tobě. Hrdost. Nemyslím, že je to statečnost. Já si myslím, že kdo se nebojí, není statečný, ale šílený. Já jsem se bál, mohli mě zatknout, když mě zavřeli do cěpězetky, moje žena zůstala sama. Zároveň jsem měl vztek. A taky jsem měl rád svoje děti a nechtěl jsem, aby si myslely, že jsem zbabělý, asi jsem chtěl bejt před svými dětmi hrdinou.

Tento scénář vypracovala Karolína Waltová a Kateřina Spurná ze základní školy Lyčkovo náměstí.

